

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО БЕЗПЕКУ ШКІЛ

Вплив збройних конфліктів на освіту породив цілий ряд гуманітарних та соціальних проблем. У всьому світі школи та університети зазнають бомбардувань, обстрілів та підпалів. Дітей, вчителів та викладачів вбивають, травмують, викрадають або безпідставно затримують. Крім того, сторони збройних конфліктів використовують освітні установи у якості баз, казарм або центрів затримання. Такі дії завдають шкоду учням, студентам та педагогічному персоналу, позбавляють величезну кількість дітей та студентів їх права на освіту, таким чином руйнуючи фундамент, на якому громади будують своє майбутнє. У багатьох країнах збройні конфлікти продовжують руйнувати не тільки шкільну інфраструктуру, але й надії та прагнення цілих поколінь.

Напади на освітні установи включають насильство проти учнів, студентів та працівників освітньої галузі. Напад та загрози нападу можуть спричинити серйозну і довготривалу шкоду окремим особам та цілим спільнотам. Це може призвести до зниження доступу до освіти. Функціонування освітніх установ може бути припинене, а педагогічний склад та студенти волітимуть триматися подалі від загрози власній безпеці. Напади на школи та університети використовуються для розпалювання нетерпимості, породжують відчуження, стають основою для майбутньої гендерної дискримінації, створюючи перешкоди для навчання дівчат; вони увічнюють конфлікт між спільнотами, обмежують культурне розмаїття, позбавляють людей академічних свобод та прав на створення асоціацій. У місцях, де освітні установи використовуються у військових цілях, збільшується ризик вербування дітей збройними сторонами та ризик зазнавання дітьми сексуального насильства та експлуатації. І це, зокрема, може збільшити імовірність нападу на освітню установу.

На противагу цьому, освітня система може допомогти захистити дітей та молодь від смерті, травм та експлуатації; пропонуючи чіткий розклад та стабільність, вона може полегшити психологічний вплив збройного конфлікту та забезпечити доступ до інших життєво важливих послуг. Чутлива до конфлікту освіта дозволяє уникнути конфронтації та сприяє зміцненню миру. Освіта є основоположним елементом розвитку та повної реалізації прав і свобод людини. Ми зробимо все можливе, щоб освітні установи стали безпечними.

Ми вітаємо ініціативи окремих держав заохочувати і захищати право на освіту, а також сприяти продовженню освіти в ситуаціях збройного конфлікту. Продовження освіти може забезпечити людей життєво важливою інформацією про здоров'я, а також рекомендаціями про конкретні ризики в суспільствах, що знаходяться у стані збройного конфлікту.

Ми високо оцінюємо роботу Ради Безпеки ООН з питання становища дітей в умовах збройних конфліктів і визнаємо важливість механізму моніторингу та звітності щодо грубих порушень прав дітей в умовах збройного конфлікту. Ми підкреслюємо важливість резолюції Ради Безпеки 1998 (2011) і 2143 (2014), яка, зокрема, закликає всі сторони збройного конфлікту утримуватися від дій, які перешкоджають доступу дітей до освіти, а також закликає держави-члени розглянути конкретні заходи щодо обмеження використання шкіл збройними силами та озброєними недержавними формуваннями із порушенням застосованих норм міжнародного права.

Ми вітаємо подальше формування Вказівок із захисту шкіл та університетів від використання у військових цілях під час збройного конфлікту. Вказівки не мають обов'язкової юридичної сили, вони є довільними керівними принципами, які не впливають на існуючі норми міжнародного права. Вони ґрунтуються на існуючому передовому досвіді і покликані забезпечити інструкції, що сприятимуть подальшому зниженню впливу збройних конфліктів на освіту. Ми вітаємо зусилля із розповсюдження цих керівних принципів і сприяння їх реалізації серед збройних сил, збройних угруповань та інших відповідних структур.

Ми підкреслюємо важливість, за будь-яких обставин, повної поваги до застосованих норм міжнародного права, зокрема, необхідності виконання відповідних зобов'язань, щоб покласти край безкарності.

Визнаючи право на освіту та роль освіти у розвитку взаєморозуміння, терпимості і дружби між усіма народами; сповнені рішучості поступово на практиці посилювати захист цивільних осіб, зокрема дітей та молоді, у збройних конфліктах; готові спільно працювати для забезпечення безпечних шкіл для всіх; ми схвалюємо Вказівки із захисту шкіл та університетів від використання у військових цілях під час збройних конфліктів і маємо на меті:

- використовувати Вказівки і впроваджувати їх у внутрішню політику та робочі плани настільки глибоко, наскільки це буде можливо і доцільно;
- робити все можливе на національному рівні для збору достовірних даних про напади на освітні установи, про жертви нападів та про військове використання шкіл та університетів під час збройного конфлікту, у тому числі, через існуючі механізми моніторингу та звітності; для полегшення такого збору даних; і надання допомоги постраждалим без будь-якої дискримінації;
- проводити розслідування ймовірних порушень чинного національного та міжнародного права і, за необхідності, належним чином притягати винних до відповідальності;
- розвивати, приймати і сприяти чутливим до конфлікту підходам до освіти в міжнародних гуманітарних програмах та програмах розвитку, а також, за необхідності, на національному рівні;
- прагнути забезпечити продовження освіти під час збройного конфлікту, сприяти відновленню освітніх установ і, за можливості, міжнародного співробітництва та допомоги програмам із запобігання або протидії нападам на освіту, зокрема, реалізації цієї декларації;
- підтримувати зусилля Ради Безпеки ООН з питань становища дітей у збройних конфліктах, Спеціального представника Генерального секретаря ООН з питань дітей під час збройних конфліктів та інших відповідних органів ООН, організацій та установ;
- регулярно зустрічатися, запрошуючи відповідні міжнародні організації та громадянське суспільство, щоб оцінити впровадження цієї декларації і застосування Вказівок.